Tết Mậu Thân (1968) ở thị xã Pleiku

H.G.

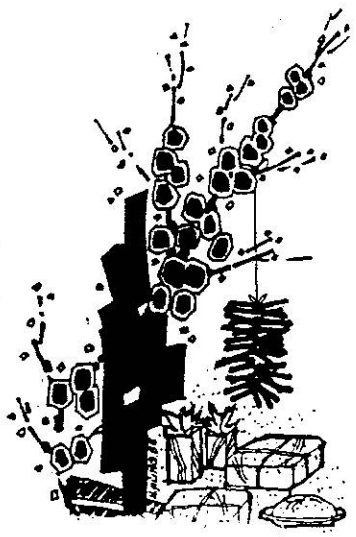

Tết Nguyên Đán là ngày lễ vô cùng quan trọng và đầy ý nghĩa của người Việt Nam. Đó là ngày tưởng nhớ Ông Bà Tổ Tiên, ngày đoàn tụ mọi người trong gia đình, ngày bạn bè thăm viếng lẫn nhau. Gia đình nào cũng ước muốn những gì tốt đẹp, mới mẻ, toàn vẹ, hạnh phúc trong năm mới.

Trong cuộc chiến chống Cộng Sản dài đã hơn hai mươi năm, người dân Việt luôn luôn chiến đấu, đề phòng chống giặc, nhưng không bao giờ quên đi truyền thống dân tộc, nhất là ngày Tết Nguyên Đán.

Cũng thế, thành phố Pleiku ở Cao Nguyên đã sống trong khung cảnh rộn rịp, vui mừng chào đón ngày Tết và năm mới Mậu Thân như bao nhiêu thành phố, làng xóm khác.

Tết năm nay không biết là Tết thứ mấy tôi đã không được phép đoàn tụ với gia đình.

Tình hình chiến tranh ngày càng căng thẳng và nặng nề hơn, khiến người dân Việt lại càng phải chịu thiệt thòi nhiều hơn, cả tinh thần lẫn vật chất.

Được tin tình báo cho biết, Việt Cộng sẽ tấn công vào thành phố Pleiku nhân dịp Tết Nguyên Đán, các cơ quan quân, dân sự đều canh phòng cẩn mật để bảo vệ thành phố, bảo vệ đồng bào. Cộng Sản Việt Nam, theo chủ nghĩa ngoại lai, coi rẻ truyền thống dân tộc, lựa chọn những ngày trọng đại, linh thiêng của dân tộc, gieo đau thương cho đồng bào hầu đem thắng lợi đến cho phe đảng.

Mặc dầu sống trong hoàn cảnh chiến tranh, nhưng dân chúng đã quen rồi, cho nên ai cũng vui vẻ sắm sửa trong gia đình, chuẩn bị đón Xuân.

Khu Chợ Mới Pleiku thật tấp nập người mua, bán và người đi ngắm cảnh, ngắm người.

Những cành mai rừng hoa vàng cánh nhỏ, được cắm trong các "gùi" do người Thượng chưng bán.

Những cây phong lan với hình dạng hoa mỹ miều và màu sắc đẹp đẽ, những chậu thược dược, chậu cúc, cánh đào đỏ ối là những mặt hàng đắt khách nhất.

Vào xế chiều trước đêm Giao Thừa, tình cờ tôi gặp người Mỹ cố vấn trưởng tỉnh Pleiku.

— Cẩn thận trong ngày Tết, coi chừng Việt Cộng tấn công, ông ta nói.

Muốn tỏ cho người cố vấn này hay gần đến Giao Thừa rồi mà thành phố vẫn bình yên, tôi trả lời:

— Tôi có thấy gì đâu?

— Bây giờ chưa phải Tết mà, ông ta nhấn mạnh.

Cách đây một tuần lễ, nhân buổi họp ở tỉnh, ông Cố Vấn này đã tin riêng cho tôi biết là Việt Cộng sẽ tấn công thành phố Pleiku vào dịp Tết.

Từ đầu hôm cho đến Giao Thừa, dân chúng Pleiku vẫn điềm nhiên đón mừng Tết Mậu Thân. Dân chúng đã cúng Giao Thừa, đốt pháo, bắn súng chỉ thiên để đón mừng năm mới.

Sau khi đón Giao Thừa, mọi người đi ngủ, không hay biết những gì đã xảy ra trong

thành phố.

Sáng mồng một Tết, trời Pleiky thật lạnh, rất ít người đi lại trong thành phố. Ai cũng tưởng đó là cảnh tượng thông thường của ngày Tết.

Khoảng 9 giờ sáng, xe phóng thanh Ty Thông Tin chạy quanh thành phố loan báo: "Đêm qua, lợi dụng lúc Giao Thừa, Việt Cộng đã đột nhập thành phố. Cơ quan an ninh đã phát giác kịp thời, đánh đuổi Cộng Sản ra khỏi thành phố. Tuy nhiên, hiện còn một số Việt Cộng ẩn nấp tại một số vị trí trong thành phố. Quân ta đã bao vây số Việt Cộng này và sẽ thanh toán chúng trong ngày hôm nay. Yêu cầu đồng bào bình tĩnh, không nên đi lại ngoài đường phố".

Bây giờ tôi mới thấy người Cố Vấn Hoa Kỳ nói đúng: Việt Cộng đã lọt vào thành phố Pleiku trong đêm Giao Thừa.

Pleiku là một thành phố chiến lược rất quan trọng ở Cao Nguyên Trung Phần. Bộ Tư Lệnh Quân Đoàn II đóng ở 6 cây số Bắc tỉnh lỵ, Bộ Tư Lệnh Sư Đoàn I Hoa Kỳ đóng ở 10 cây số Nam thành phố, phía đông có phi trường quân sự Area và phi trường dân sự Cù Hanh. Chung quanh thành phố là núi trọc, chỉ có đất đỏ và cỏ khô vàng nằm sát mặt đất. Ta đã biết trước Việt Cộng có thể tấn công vào thành phố, cho nên việc phòng thủ đã được bố trí rất chặt chẽ. Nhân dân tự vệ, địa phương quân, nghĩa quân, bộ binh, v.v... đảm trách an ninh thành phố, an ninh gần, xa, chìm, nổi, vòng trong, vòng ngoài, v.v... làm sao Việt Cộng có thể bước chân vào thành phố mà không bị phát giác ở vòng ngoài.

Tôi vẫn bình thản ở nhà không đi đâu vì cuộc chiến tranh này tôi đã quen từ thuở còn thơ ấu và lớn lên lại đối đầu với nó hàng ngày.

Quân đội ta một mặt bao vây các "chốt tử thủ" trong thành phố, một mặt lần lượt tấn công tiêu diệt từng "chốt" một.

Cứ cách nhau một vài giờ, người ta lại nghe tiếng súng nổ liên hồi rất dòn dã trong vòng mười lăm phút hoặc nửa giờ rồi lại lặng im.

Đó là tiếng súng quân đội ta tấn công tiêu diệt Việt Cộng ở các "chốt tử thủ" trong thành phố.

Mỗi chốt như thế chỉ có năm hay bảy tên Việt Cộng mà thôi.

Dân chúng tò mò tìm cách đến xem các "chốt tử thủ" sau khi được thanh toán xong cho biết sự tình.

Nếu không tiêu diệt kịp các "chốt tử thủ" này trong ngày mồng một Tết thì ban đêm chúng sẽ móc nối với Việt Cộng ở ngoài tiến vào chiếm thành phố.

Thông thường, trong dịp Tết, đồng bào Thượng không có phong tục ăn Tết, từng đoàn khoảng mười, hai mươi người, từ các buôn, sóc, sắp hàng dọc, gùi hoa mai, hoa lan và các thổ sản ra chợ bán.

Tết này, quang cảnh đó cũng được trông thấy, nhưng trước khi vào thành phố họ đều được kiểm soát kỹ lưỡng xong rồi cho họ trở về buôn sóc.

Một đôi người ở xã Trà Bá II, một xã ở phía Nam thành phố, đến Tòa Hành Chánh tỉnh cho biết có nhiều Việt Cộng ẩn nấp dọc suối chạy quanh vùng Trà Bá II.

Tỉnh báo cáo lên Quân Đoàn, nhưng lúc đầu Quân Đoàn không tin lời báo cáo là sự thật.

Vì tình hình an ninh nghiêm trọng, Trung Tướng Vĩnh Lộc, Tư Lệnh Quân Đoàn II, đã phân chia trách nhiệm phòng thủ rất rõ ràng với Cố Vấn Trưởng Quân Đoàn, tướng Tư Lệnh Sư Đoàn I Hoa Kỳ và các đơn vị quân đội Việt Nam. Quân đội Việt Nam bảo vệ an ninh xa phía Tây và Bắc thành phố, Quân đội Mỹ bảo vệ an ninh phía Đông và Nam thành phố.

Trung Tướng Vĩnh Lộc tin tưởng rằng phía Đông và Nam thành phố đã có quân đội đồng minh bảo đảm, nếu Việt Cộng xuất hiện thì phải chạm súng với quân đội Mỹ và Đồng Minh phải báo cáo cho Trung Tướng Vĩnh Lộc biết. Về phía quân đội Việt Nam thì Trung Tướng Vĩnh Lộc đã nắm tình hình.

Cho đến gần trưa ngày mồng một Tết mà phía Việt Nam không thấy Mỹ báo tin tức gì về Việt Cộng xuất hiện ở vùng Trà Bá II, nơi quân đội Mỹ chịu trách nhiệm an ninh.

Đồng bào Thượng vẫn thản nhiên từng đoàn vào thị xã buôn bán, đã bị chận lại, trở về buôn, sóc.

Tiếp theo thêm nhiều nguồn tin do đồng bào Kinh, Thượng ở phụ cận phía Nam thành phố về tỉnh, báo cáo sự xuất

hiện của Việt Cộng dọc suối dẫn vào thành phố.

Trung Tướng Vĩnh Lộc tỏ ra nghi ngờ, hỏi tướng Mỹ thì được trả lời là về phía Mỹ tình hình yên tịnh, không có chạm súng, không thấy Việt Cộng xuất hiện.

Nếu nguồn tin từ phía dân chúng sai sự thật thì tại sao dân lại báo cáo nhiều lần và tin giống nhau.

Sau cùng, để tỏ ra nghe dân một phần, để tỏ ra chính quyền phải làm một cái gì cho dân tin, Trung Tướng Vĩnh Lộc thảo luận với Cố Vấn Mỹ hãy để cho Thiết Giáp Việt Nam vào vùng Trà Bá II thám sát để xem hư, thực.

Thiết Giáp Việt Nam vừa tiến đến gần suối ở Trà Bá II là bị Việt Công núp ở dọc suối tấn công. Việt Cộng đông nên thiết giáp thám sát phải rút lui. Vả lại, nhiệm vụ thám sát đã hoàn thành.

Đúng sự thật là Việt Cộng ẩn núp rất đông ở dọc suối phía Nam thành phố thuộc vùng do Đồng Minh chịu trách nhiệm an ninh.

Đến đây, Trung Tướng Vĩnh Lộc mới biết rằng bạn Mỹ đã thông đồng với Việt Cộng.

Hình như Trung Tướng Vĩnh Lộc có yêu cầu Sư Đoàn I Hoa Kỳ tấn công Việt Cộng ở dọc suối Trà bá II nhưng phía Mỹ đã từ chối bảo rằng phải có lệnh Trung Ương mới được tấn công Việt Cộng.

Mỹ chỉ đánh Việt Cộng khi Việt Cộng đánh Mỹ.

Thật ra, từ cấp Trung Ương Mỹ và Việt Cộng đã có mật ước: "Tết Mậu Thân, tôi không đánh anh thì anh không đánh tôi, anh phải để tôi đi lại thoải mái, nếu tôi không đánh anh". Mỹ đã án binh bất động.

Thế mà Trung Tướng Vĩnh Lộc đã giao trách nhiệm an ninh lãnh thổ cho Mỹ ở hướng Đông Nam. Do đó, Việt Cộng đã tiến quân vào phụ cận Pleiku qua phía Nam, nơi quân đội Đồng Minh giữ an ninh, như vào chỗ không người. Cuối cùng, Thiết Giáp Việt Nam đã tấn công vào nơi ẩn nấp của Việt Cộng dọc suối Trà Bá II vào chiều mồng một Tết.

Trong trận này, Thiết Giáp Việt Nam đã bắn hạ Việt Cộng như bắn vịt, đã thiêu Việt Cộng như thiêu chuột trong hang. Việt Cộng đã không có đường trốn, không có chỗ núp, không có chỗ để chống trả, hầu như tất cả đã tự gom lại để chịu chết. Chiều mồng một Tết Mậu Thân, Thiết Giáp Việt Nam đã tiêu diệt 3 Tiểu Đoàn Cộng Sản chính quy Bắc Việt. Bên ta hầu như không thiệt hại gì.

Sáng mồng hai Tết, dân chúng Pleiku đã được xem cuộc triển lãm đặc biệt tại sân vận động thành phố. Vật triển lãm là chiến lợi phẩm và khoảng một ngàn xác chết của 3 Tiểu Đoàn Cộng Sản K1, K2, K3. Xác Việt Cộng được phơi đầy cả sân vận động, dân chúng được xem tự do.

Sau khi phần thắng lợi đã hoàn toàn về phía Việt Nam rồi, Mỹ mới bắt đầu được phép Trung Ương cho hành quân.

Nhờ có chiến thắng này, dân chúng Pleiku đã được hưởng một cái Tết "an lành".

Nếu Trung Tướng Vĩnh Lộc tin bạn hoàn toàn, nếu đồng bào Kinh, Thượng không báo tin cho chính quyền về Việt Cộng ẩn núp dọc suối, thì 3 Tiểu Đoàn Việt Cộng đã lọt vào thành phố Pleiku đêm mồng một Tết và tang thương đã đến với thành phố Pleiku như đã đến với thành phố Huế.

Trong câu chuyện Tết Mậu Thân ở Pleiku này, tôi có một số suy nghĩ.

1. Việt Cộng đã xem rẻ truyền thống dân tộc, lợi dụng phong tục, tập quán của dân để giết dân, hầu đem lại quyền lợi cho đảng phái độc tài là một điều phi dân tộc.

2. Chính quyền làm công việc hợp với lòng dân thì dân luôn luôn đứng về phía chính quyền, bảo vệ chính quyền.

3. Ta không nên tin bạn quá nhiều để bạn kết hợp với thù mà ta không hay biết.

4. Có tự lực tự cường mới có độc lập, tự chủ, tự do.

Sau Tết Mậu Thân, tôi đã lên đường nhập ngũ.

Pleiku đã ở lại trong tâm hồn tôi. ●

H.G.
12/91